

T. B. M. M.

Gizli Celse Zabıtları

5 Nisan 1341 (1925)

Münderecat

1. — ZAPTI SABIK HÜLÂSASI	Sayfa	3. — MÜZAKERE EDİLEN MEVAD	517
2. — EVRAKI VÂRİDE	516	1. — Kütahya Mebusu Ragıp Beyle, bilâ-	
<i>Tezkereler</i>	516	ruhsat Kat'ı escar maddesinden dolayı Eski-	
1. — İzmir'de Sadayı Hak Gazetesi Mü-		şehir Mebusu Emin ve Kars Mebusu Ömer	
diri mesulü Hakkı Bey tarafından Saruhan		Beylere ait Beşinci Şube mazbatası.	517
Mebusu Vasıf Bey aleyhine ikâme olunan ka-			
dih davasına dair Başvekâlet tezkeresi.	516	2. — Muş Mebusu Osman Kadri Bey hak-	
2. — Gaziyıntap Hazine Vekili Sabıkı		kında Beşinci Şube mazbatası.	517:518
Mersin Mebusu Besim Bey hakkında ikâme			
edilen davaya dair Başvekâlet tezkeresi.	516:517		

Cilt : 17

94 ncü İnikat, 2 nci Celse

DOKSAN DÖRDÜNCÜ İNİKAT

5 Nisan 1341 Pazar

İKİNCİ CELSE

REİS : Refet Bey

KÂTİPLER : Kâzım Bey (Giresun)

REİS — Efendim; İzmir Mebusu Mahmut Celâl Bey ve 15 refikinin takriri vardır. Okunacaktır.

MUSTAFA NECATİ BEY (İzmir) — Efendim; bazı Mebus arkadaşlar mahkemece talep ediliyorlar, masuniyetlerinin ref'i için. Usulen Nizamnamei Dâ-

hili mucibince celsei hafiyede müzakere olunur. Onun için celsei hafiyeye akdini talep ettik efendim.

REİS — Efendim; takriri kabul edenler lütfen el kaldırsın... Kabul etmeyenler lütfen el kaldırsın... Kabul edilmiştir.

Efendim; zaptı sabık hülâsası okunacaktır.

1. — ZAPTI SABIK HÜLÂSASI

ELLİ ALTINCI İNİKAT

15 Şubat 1341 Pazar

İKİNCİ CELSE

Kâzım Paşa Hazretlerinin riyasetlerinde inikat ederek; Dahiliye Vekili esbakı Ferit Beyin, Ermenilerin İstanbul'a dühulüne müsaadesi mevzuu görüşüldü ve alenî celseye geçildi.

Kâtip

Kâtip

Reis

Kâzım

REİS — Zaptı sabık hakkında söz isteyen var mı? (Hayır sesleri)

Zaptı sabık aynen kabul edilmiştir.

Evrakı varideye geçiyoruz.

2. — EVRAKI VÂRİDE

Tezkereler

1. — İzmir'in Sadayı Hak Gazetesi Müdürü mesulü İsmail Hakkı Bey tarafından Saruhan Mebusu Vasıf Bey aleyhine ikâme olunan kadih davasına dair Başvekâlet tezkeresi.

REİS — Tezkereyi okuyoruz.

B.M.M. Riyaseti Celilesine

Saruhan Mebusu Vasıf Bey hakkında ikâme olunan dava üzerine Teşkilât Esasiye Kanununun 17 nci maddesi mucibince muamele ifası için İzmir Cinayet müddei umumiliğinin iş'arına atfen Adliye Vekâleti celilesinden mevruz 23.3.1341 tarih ve 45/2052 Umu-ru Cezaiye Müdüriyeti numaralı tezkere sureti mu-

saddakası ile buna müteallik evrak leffen taktim kılınmıştır. Muktazasının ifa ve neticesinin iş'arına müsaade buyrulmasını rica ederim efendim.

Başvekil

İsmet

REİS — Efendim bunun usulen kur'a ile şubeye havale edeceğiz.

(Kur'a çekildi)

REİS — Kur'a ikinci şubeye çıkmıştır. Binaenaleyh ikinci şubeye havale ediyoruz.

2. — Gaziyıntap Hazine Vekili sabık Mersin Mebusu Besim Bey hakkında ikâme edilen davaya dair Başvekâlet tezkeresi.

REİS — Tezkereyi okuyoruz.

Büyük Millet Meclisi Riyaseti Celilesine

Maliye Vekâleti celilesinden mevрут 22 Kânunu-sâni 1341 tarih ve 1083 Emlâki Milliye Müdüriyeti numaralı tezkerede Gaziyıntap'ta Binbaşı Bekir Sıkı Beyin 15 Nisan 1339 tarihli kanun ahkâmı hilâfında olarak Hamamcıyan Çırçır evlâtları Kırkor, Nersis Vador zimmelerinde iddia ettiği matlubat hakkında ikâme eylediği dava üzerine istihsal eylediği ilâmın kabiliyeti infaziyesi olmadığı ve mezkûr ilâm aleyhine itirazül gayr tarikiyle hazinece itiraz ettirilmesi muktazi bulunduğu halde hilâfında hareketle ilâmın kesbi katiyet etmesine sebebiyet vermesi ve bu suretle vazifei memuriyetini suiistimal eyleyen Ayıntap Hazine Vekili Sabıkı Besim Bey hakkında

takibatı kanuniye icrası lâzım gelmiş olduğundan halen Büyük Millet Meclisi azasında olan mumaileyhin masuniyeti teşriyesinin ref'i esbabının istikmalî iş'ar kılınmış ve buna müteallik evrak rapten gönderilmiştir. Muktazasının ifa ve neticesinin iş'arına müsaade buyrulmasını rica ederim efendim.

Başvekil
Ali Fethi

REİS — Usulen bunu da kur'a ile bir şubeye havale edeceğiz.

(Kur'a çekildi)

REİS — Kur'a ikinci şubeye isabet etmiştir. İkinci şubeye havale ediyoruz.

3. — MÜZAKERE EDİLEN MEVAD

1. — *Kütahya Mebusu Ragıp Beyle bilâruhsat kat'ı eşcar maddesinden dolayı Eskişehir Mebusu Emin ve Kars Mebusu Ömer Beylere ait Beşinci Şube mazbatası.*

REİS — Mazbata okunacaktır.

Riyaseti Celileye

Başvekâletten mevрут tezkerelerde hakaret müddesinden dolayı mahakimi nizamiyece devamı muhakimleri talep olunan Kütahya Mebusu Ragıp Beyle bilâruhsat kat'ı eşcar maddesinden dolayı da Eskişehir Mebusu Emin ve Kars Mebusu Ömer Beylere ait evrak ledettetik şubemizce müntehab tetkik heyetince mabihüzzan olan efalın masuniyeti teşriyelerinin refini istilzam edecek mahiyette olmadığına dair tanzim olunan mazbatalar mefadı 31.3.1341 tarihinde şubemizce muvafık görülmüş olmakla heyeti umumiyyeye arz olunur.

Beşinci Şube Reisi	Mazbata Muharriri
Canık	
Cavit	
Kâtip	Aza
Giresun	Urfa
Kâzım	Refet
Aza	Aza
Menteşe	
Aza	Aza
	Konya
Aza	Aza
Aza	Aza

REİS — Efendim mazbatayı reyinize arz ediyorum. Mazbatayı kabul edenler lütfen el kaldırsın... Kabul etmeyenler el kaldırsın... Kabul edilmiştir.

2. — Muş Mebusu Osman Kadri Bey hakkında beşinci şube mazbatası.

REİS — Mazbatayı okutuyorum.

Riyaseti Celileye

Başvekâletten mevрут tezkerelerde mahakimi nizamiyece cereyanı muhakemesi için refi masuniyeti teşriyesi talep olunan Muş Mebusu Osman Kadri Bey'e ait evrak ledettetik, bir mebusun vazifei teşriyesinin ehemmiyet ve kudsiyetine, mukadderatı milletî tetvir hususundaki rey ve kanaatin lüzumu tezahuruna nazaran mumaileyhin müstekâanlık olduğu mesele refi masuniyeti icabettirecek derecede bulunmamakla beraber, mumaileyhin hakikat ve adaletin tamamî tecellisi için cereyan eden muhakemesine müsaade arzu ve talebinde bulunduğu beyan olunmuşsa da, şube heyeti umumiyesinde refi masuniyeti icabettirecek derecede bulunmadığı beyan olunan bir maddeden dolayı refi masuniyete mahal olmadığına karar verilmiş olmakla heyeti umumiyyeye arz olunur.

Beşinci Şube Reisi	Mazbata Muharriri
Canık	
Cavit	
Kâtip	Aza
Giresun	Urfa
Kâzım	Refet
Aza	Aza
Menteşe	Konya
Aza	Aza
Aza	Aza

OSMAN KADRİ BEY (Muş) — Efendim, merasimi kanuniyeyi muhafaza etmek suretiyle heyeti

celilenize gelen bu evrak hakkında bazı maruzatta bulunmak mecburiyeti lüzumunu hissettiğimden lütfen istima buyurmanızı rica ediyorum.

Kusur, Samur kürk de olsa kimse üzerine almaz. Fakat sizi temin ederimki bu meselede ve ya herhangi bir meselede iyiliği veya kötülüğü ketim ve ihfa etmiş bir adam değilim. Mukadderat karşısında namuslu bulunmak kâfi değildir. 1335 senesinde Mardin'de muhaceret memurluğunda bulundum. 1333 senesi Martın 9 ncu günü Mardin'den hareket etmiş Hakkâri'ye, Çölemerik'e gitmiştim. Beni yakından tanıyanlar değil, her görüşen hilafı şer ve kanun, hilafı vicdan bir harekette bulunmadığıma hükmederler.

İSMAİL KEMAL BEY (Çorum) — Mesele nedir Kadri Bey.

OSMAN KADRİ BEY (Devamla) — Müsaade buyurunuz şimdi arz ederim, lütfu istimanızı çok rica ederim. Kendimi müdafaa etmiyorum. Meclisi âliden istediğim şey (Gürültüler). Müsaade buyurun efendim; Çölemerik'de Kaymakam vekili bulunduğum zamanlardı ki İngilizlerin birtakım siyasi ... (Beyhude söylüyorsunuz sesleri), (Gürültüler). İmadiye'de bunları idare ederken Mardin ... (Gürültüler).

HÜSEYİN HÜSNÜ EFENDİ (Isparta) — Efendim bunları söylemeye hacet yok. Mazbata aleyhinizde değilki müdafaa ediyorsunuz?

OSMAN KADRİ BEY (Devamla) — Efendim, kendimi müdafaa kasdiyle değil. Şube kararını vermiştir. Meseleyi tenvir için arz ediyorum.

SÜLEYMAN SIRRI BEY (Bozok) — Efendim şube mazbatasını beyin aleyhine olsaydı müdafaa hakları vardı. Fakat lehlerindedir. Reye konması lâzımdır.

OSMAN KADRİ BEY (Devamla) — İstediyim bu değil. Kusurum yokki. Müsaade edinizde muhakeme olayım. Refi masuniyeti istiyorum. Meclis kararını versin, ben muhakeme olayım. Bunu istiyorum. (Gürültüler) Efendim, bu maddede bir şey daha vardır. O da kuvayı milliyede hizmet etmiş olanlar mağfudur diyor. Büyük Millet Meclisine iştirâk etmek itibarıyla bu cihetden de mağfuyum. Fakat, bunu da istemiyorum. Yalnız muhakeme ile işin halini istiyorum. (Gürültüler) Böyle bir şarbe tahtında buldukça Meclise iştirâkde çok müteessir oluyorum.

REİS — Efendim mazbatayı reye arz ediyorum, kabul edenler lütfen el kaldırsın... Kabul etmeyenler lütfen el kaldırsın... Kabul edilmiştir.

Efendim müzakere edilecek başka mesele kalmamıştır.

Celsei aleniye geçilmesini kabul edenler lütfen el kaldırsın... Kabul etmeyenler lütfen el kaldırsın... Kabul edilmiştir.